

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 94/2010-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd v spojení s § 1 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Trenčín č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2010 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s § 1 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009.

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľa a spisu okresného súdu sp. zn. 23 Er 1550/2003, vyžiadaného pre posúdenie možnosti prijatia sťažnosti na ďalšie konanie, JUDr. T. K., správca konkurznej podstaty úpadcu P. v konkurze (ďalej len „správca“), ako oprávnený doručil 2. apríla 2003 JUDr. V. K. – súdnemu exekútorovi (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 36 130 Sk s prísl. proti Š. K., D. (ďalej len „povinný“). Súdny exekútor viedol exekučnú vec pod sp. zn. EX 543/2003. V návrhu na vykonanie exekúcie oprávnený uviedol, že povinnému bola uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 36 130 Sk platobným výmerom oprávneného č. 554/2002 z 27. mája 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť a stal sa i vykonateľným, povinný si však svoju povinnosť nesplnil. Ako vyplýva z platobného výmeru č. 554/2002 z 27. mája 2002, ktorý oprávnený k návrhu na vykonanie exekúcie pripojil, v jeho záhlaví je uvedené, že platobný výmer vydáva P. v likvidácii, ukladá sa ním povinnosť zaplatiť poplatok z omeškania z dlžného poistného za obdobie 06/96 – 09/98 (ktoré predstavuje 12 464 Sk a bolo uplatnené platobným výmerom č. 553/2002) vo výške 36 130 Sk, platobný výmer je podpísaný správcom a je na ňom vyznačená doložka o jeho právoplatnosti (26. júla 2002) a vykonateľnosti (3. augusta 2002). Okresný súd udelil 23. mája 2003 súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie č. 5309*018843. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 6. februára 2009 návrh na zmenu účastníka exekučného konania na strane oprávneného, ktorým navrhol okresnému súdu, aby pripustil podľa § 92 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a § 37 ods. 3 a 4 Exekučného poriadku, aby na strane oprávneného do exekučného konania vstúpil sťažovateľ namiesto pôvodného oprávneného. K tomuto podaniu pripojil sťažovateľ zmluvu o postúpení pohľadávok uzatvorenú medzi správcom ako postupcom a sťažovateľom ako postupníkom zo 7. júla 2005, z obsahu ktorej

vyplýva, že s predajom súboru pohľadávok úpadcu vyslovil súhlas Krajský súd v Bratislave opatrením sp. zn. 7 K 70/01 z 22. júna 2005 a jej predmetom je postúpenie pohľadávok úpadcu voči platiteľom poisťného v celkovej výške istiny spolu s príslušenstvom 1 169 254 201 Sk s presnou špecifikáciou jednotlivých dlžníkov, výškou dlžnej istiny, jej vyčísleným príslušenstvom a aktuálnym stavom vymáhania, ktoré sú špecifikované v prílohe znaleckého posudku, ktorý tvorí prílohu zmluvy. Okresný súd uznesením č. k. 23 Er 1550/2003-19 zo 17. februára 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11. marca 2009, tomuto návrhu sťažovateľa vyhovel a pripustil jeho vstup do konania na strane oprávneného namiesto doterajšieho oprávneného, keď považoval zo sťažovateľom predložených listín za preukázané, že došlo k prevodu práva z exekučného titulu.

Okresný súd však neskôr uznesením č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z obsahu exekučného spisu vyplynulo, že platobný výmer, ktorý mal byť exekučným titulom, nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty. Z ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) však nevyplýva oprávnenie pre správcu konkurznej podstaty vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu nemožno rozumieť výkon práv príslúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne). Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takéto oprávnenie správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovení § 41 Exekučného poriadku. Z tohto dôvodu je platobný výmer nulitným aktom a takéto rozhodnutie nie je možné vykonať, nie je aktom štátnej správy, resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho, akoby neexistoval. Dôsledkom toho je, že v tejto exekučnej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie, exekúcia je neprípustná [uvedené závery vychádzajú z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 M Cdo 20/2008 z 22. apríla 2009], a preto ju bolo nevyhnutné zastaviť.

Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 podal sťažovateľ 21. júla 2009 odvolanie, ktorým navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnuté rozhodnutie zrušil v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd uznesením č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009 však uznesenie okresného súdu č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 ako vecne správne potvrdil, pretože sa stotožnil so s názorom okresného súdu, podľa ktorého platobný výmer v tejto exekučnej veci je nulitným právnym aktom, a poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené pod č. 58/1997 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, v zmysle ktorého výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je exekučný titul nulitným právnym aktom.

Uznesenie okresného súdu č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009 nadobudlo právoplatnosť 9. novembra 2009.

Sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu smerujúcu proti uzneseniu krajského súdu č. k. č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009 a uzneseniu okresného súdu č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 odôvodnil v prvom rade tým, že ak okresný i krajský súd pri svojom rozhodovaní posudzovali platobný výmer z hľadiska jeho zákonnosti, nemali právomoc tak urobiť (konali nad rámec zákonom zverenej rozhodovacej právomoci), pretože tento platobný výmer patrí preskúmať iba správne súdu. Správny súd zruší správne rozhodnutie i v prípade, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený (§ 250j ods. 3 OSP). Nulitným aktom je taký akt, ktorého vady dosahujú tak závažnú mieru, že už nemožno hovoriť o právnom akte. Aj nulitosť právneho aktu však v záujme právnej istoty vyžaduje autoritatívne potvrdenie jeho nulity (§ 250j ods. 3 OSP). Pritom možnosť takéhoto konštatovania prichádza do úvahy iba počas zákonnej prekluzívnej lehoty na preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia. Inak by došlo (tak ako v prípade sťažovateľa) k porušeniu princípu právnej istoty. Rozhodnutie krajského súdu je však nezákonné i preto, že je založené na nesprávnom právnom posúdení oprávnenia správcu konkurznej podstaty vydávať platobné výmery, keď túto možno vyvodíť z § 14 zákona o konkurze a vyrovnaní.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 11/2007 zo 4. októbra 2007 (správny súd ním zastavil po výmaze P. z obchodného registra konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí P., ktorými boli potvrdené platobné výmery č. 848/2002 z 21. októbra 2002 a č. 847/2002 z 21. októbra 2002), v ktorom bolo konštatované, že odvolacím orgánom rozhodujúcim o odvolaniach proti platobným výmerom bol v tomto prípade správca konkurznej podstaty, na ktorého prešlo oprávnenie nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty. Sťažovateľ poukázal aj na odôvodnenie uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 415/08-19 z 10. decembra 2008, v ktorom bolo v súvislosti s údajnou neexistenciou oprávnenia správcu konkurznej podstaty zdravotnej poisťovne vydávať platobné výmery ako exekučné tituly uvedené, že absenciu takéhoto oprávnenia prináležalo skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom, a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní. Pre úplnosť sťažovateľ uviedol, že z tohto rozhodnutia vychádzal krajský súd aj v rozhodnutí v inej veci, a to č. k. 5 CoE 34/2009-79 z 26. mája 2009.

K porušeniu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces došlo navyše i preto, že rozhodnutia okresného a ani krajského súdu nie sú náležite odôvodnené, sú arbitrárne a ústavne neudržateľné.

Vo vzťahu k tvrdenému porušeniu základného práva na vlastníctvo sťažovateľ uviedol, že riadne nadobudnuté pohľadávky P. v konkurznom konaní predstavovali jeho majetok a rozhodnutiami okresného i krajského súdu bolo toto jeho právo popreté.

Sťažovateľ žiadal vydať tento nález:

„1. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE/109/2009-55 zo dňa 29. 09. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. č. k. 23 Er/1550/2003-20 zo dňa 01. 07. 2009 došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú ochranu, k porušeniu práva Sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, ako aj k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa garantovaných čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR, ust. § 1 ods. 1, ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ust. čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. *Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 CoE/109/2009-55 zo dňa 29. 09. 2009 v spojení s Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 23 Er/1550/2003-20 zo dňa 01. 07. 2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.*

3. *Ústavný súd SR priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastupovania Sťažovateľa v zmysle § 31a Zákona o Ústavnom súde. Krajský súd v Trenčíne a Okresný súd Trenčín sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ako vyplýva z obsahu i petitu sťažnosti, sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s § 1 ods. 1 listiny, čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a to jednak uznesením okresného súdu č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009 a jednak uznesením krajského súdu č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009.

Ústavný súd sa najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 23 Er 1550/2003-20 z 1. júla 2009. V súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tejto časti sťažnosti sťažovateľa, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím okresného súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu zveruje Občiansky súdny poriadok v tomto prípade odvolaciemu súdu. Odvolací súd vo veci o podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009. Krajský súd ako súd odvolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či odvolanie žalovaného bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Odlíšná je situácia, pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorá sa týka uznesenia krajského súdu č. k. 19 CoE 109/2009-55 z 29. septembra 2009. Túto časť sťažnosti považuje ústavný súd za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, je zrejmé, že hoci okresný súd pôvodne vydal poverenie na vykonanie exekúcie, krajský súd v ďalšom dospel k názoru, že exekúciu nie je možné vykonať pre absenciu jednej zo základných podmienok tohto konania, ktorou je existencia exekučného titulu. Dospel totiž k záveru, že platobný výmer prezentovaný sťažovateľom ako exekučný titul je v skutočnosti nulitným aktom, ktorý za exekučný titul považovať nemožno. V konečnom dôsledku to z pohľadu sťažovateľa znamená, že všeobecné súdy odmietli poskytnúť ochranu jeho základnému právu na súdnu ochranu v rámci exekučného konania.

Možno konštatovať, že z hľadiska argumentácie sťažovateľa postupoval krajský súd tak, že sťažovateľovi odňal možnosť konať pred exekučným súdom. Pri takto formulovanej námietke mal sťažovateľ právo podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, čo však neurobil. Preto obстоjí záver, že sťažovateľ nevyčerpal mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytol a na ktorého použitie bol

sťažovateľ oprávnený v zmysle Občianskeho súdneho poriadku. Zakladá to neprípustnosť sťažnosti.

Sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu vôbec neprichádzal do úvahy prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2010